

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII., Zadrugi dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 1.50 D. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 22.

Sobota 17. marca 1928.

Leto III.

Socialistično delo za železničarje.

Govor s. Petejana ob priliki debate o budžetu ministrstva saobračaja v
Narodni skupščini dne 8. III. 1928.

Spoštovana skupščina! Kar se
tudi budžeta ministrstva saobračaja
s tehnične in politične strani, o njem
ne bom govoril, ker so to že storili
moji predgovorniki, predvsem pa
moj tovariš g. inž. Dim. Vujić, ka-
terega argumenti so bili zelo učin-
koviti. Obtožbe, ki jih je on navedel,
ako so resnične — o čemer ni dvo-
ma — so takšne, da mora g. mini-
ster storiti vse, da se izčistijo in
ozdravijo.

Kakor sem se že pri drugih re-
sorih omejil na oni del, ki se tiče
razreda, ki ga tukaj zastopam, isto-
tako se hočem pri budžetu ministr-
stva saobračaja omejiti v glavnem
na stvari, ki se tičejo uslužbencev,
na krivice, ki se jim godijo in na
usodepolne posledice, ki nastanejo
iz tega za naš promet v celi državi.

Že budžet sam je po mojem
menju absolutno fiktiven. Mislim,
da to fiktivnost priznava tudi go-
spod minister sam, ker ve, da vsote,
ki so postavljene v budžetu, absolutno
ne zadostujejo za pokritje tega, kar
je nujno potrebno. Toda ta budžet
ni fiktiven samo letos, ampak je bil
fiktiven tudi zadnja dva-tri leta. Mi-
nistrstvo saobračaja je moralo vsako
leto proti koncu na eni strani var-
čevati, na drugi strani pa odpuščati
iz službe železniško osebje ter o-
puščati v delavnicah popraviljanje
vagonov in lokomotiv, kar je vse v
veliko škodo našega prometa.

Naravno je, da so pri takšnem
budžetu, ki nam ne daje nobene ga-
rancije, da bomo imeli za l. 1928/29
dovolj sredstev za vzdrževanje že-
lezniških delavnic in za redno vzdr-
ževanje prometa, najbolj prizadeti
uslužbenci, to je delavci in uradniki,
kar se je pokazalo v zadnjih letih,
ko se je proti koncu leta pritiskalo
na vse mogoče načine na to, da se
to, kar manjka v proračunu, skuša
pridobiti s skrajšanjem plač, odte-
nitvijo remuneracij, kilometraže itd.

Da je železniško osebje v naši
državi napram osebju drugih držav
Evrope na najslabšem, je notorično
ne samo pri nas, ampak tudi izven
naše države. Pri nas imamo za naše
uslužbence vse mogoče discipli-
narne kazni, vse mogoče šikane in
teror, nimamo pa moralne sile, da
bi uslužbencem dali to, kar jim je
v zakonu o saobračajnem osebju in
v raznih naredbah zagotovljeno in
do česar imajo po vseh zakonih
pravico.

Jaz se bojim, da bodo letos, ko
bodo železničarji obhajali desetlet-
nico osvobodjenja, na podlagi tega
proračuna praznovali to desetlet-
nico na ta način, da se jim bo od-
vzelo še to malo, kar so imeli do-
sedaj, in da bodo proti koncu leta
še bolj občutili, da v Jugoslaviji ob-
hajajo osvobodjenje.

Že gospod minister saobračaja
je v svojem ekspezeju omenil, da
bo letos reduciranih 1035 železni-
čarjev, obenem se pa poveča želez-
niška mreža za 277 km. Že sedaj
primanjkuje na železnih okoli
4000 železničarjev, s predvideno re-
dukcijo pa in s tem, da se za 277 km
prog rabi 1700 novih železničarjev,
bo število manjkajočega osebja do-
seglo skoro 7000. Konstatirati mor-
am, da 8 urni delavnik na železni-
cah (izvzemši direkcijske in mini-
strske pisarne) nikjer ne obstoja,
vsaj dela strojno in vlakospremo
osebje po 35—40 %, maneversko,

skretničarsko in progovno osebje v
turnusih 16/24, 24/24 in ne dobi
prostih dni vsled pomanjkanja kre-
ditov, mora pa delati 12 urno službo
brez vsakih odškodnin za čezurno
delo. To dovolj dokazuje, kakšne bodo
posledice, ako se železniško osebje
reducira kljub temu, da se nove
železnice spravijo v promet. Izjav-
ljam tukaj, da za vse te posledice
ne bodo nosili odgovornosti želez-
ničarji, ampak gospod minister sa-
obračaja, ki je prevzel nase to na-
logo in obenem to odgovornost.

Istotako je s krediti za material.
Tudi v tem pogledu je proračun
popolnoma pogrešen in fiktiven. Že
sedaj se mora, kakor sem prej ome-
nil, proti koncu vsakega budžet-
skega leta delo v železniških delav-
nicah reducirati, dasi imamo vsak
dan večje potrebe, ker imamo vsak
dan več polomljenih vagonov, ki
gnijejo na progah, in na stotine ne-
uporabljivih lokomotiv, ki rjave, s
čemer se povzroča na stotine mili-
onov škode na našem narodnem
premoženju.

Gospodje, da bom konkretnješi,
bom skušal to dokazati od partije
do partije. Predvsem naj omenim
tu partijo 4.

Partija 4 predvideva za pove-
čanje plač uslužbencev po čl. 8, 26
in 29 zakona o saobračajnem osebju
izdatek 5 milijonov dinarjev. Po
§ 26 pristojna vsemu eksekutivnemu
osebju, vstevši delavce, ki vrše
službo eksekutivnih nastavlencev,
20 % eksekutivna doklada. Lansko
leto je bilo odobreno za to partijo
24 milijonov dinarjev in je bil ta
znesek daleko premajhen, da se je
protizakonito ukinilo izplačevanje
20 odstotne doklade vsem delavcem,
ki vrše eksekutivno službo nastav-
ljencev, dasi zakon to izplačilo še
sedaj predvideva. Letos se je pa
predvidelo le 5 milijonov dinarjev,
ki bodo zadostovali komaj za sta-
rostne doklade po čl. 29 zakona,
eksekutivne doklade pa bodo ostale
le na papirju, ker manjka na tej
partiji celih 25 milijonov dinarjev,
ako bo pri tem ostalo. Že eden
prejšnjih mojih predgovornikov, mi-
slim da prvi, je omenil, da upa, da
se bo v finančni zakon vnesla neka
vsota, iz katere se bodo izplačale
20 odstotne doklade za eksekutivno
službo. Veseli me, ako se to po-
sreči, da bodo uslužbenci dobili to,
do česar imajo pravico. Toda zelo
se bojim, da se to ne bo zgodilo,
ker nas izkušnje zadnjih let uče, da
odločujoči faktorji nimajo za naše
železničarje nobenega smisla, da
imamo zanje pač zakone, osebje pa
nima nobenih pravic in se prav nič
ne upošteva to, kar naši železničarji
po pravici zahtevajo.

V partiji 5, stanarina, je kredit
reduciran za 9 milijonov dinarjev.
Vsled tega se ne bodo izvršila no-
bena napredovanja v stanarini. —
Uprava računa, da bo večje število
starejših nastavlencev vpokojenih
in se bo tu izvršil večji prihranek.
Toda ministrstvo saobračaja je pri
tem popolnoma pozabilo, da bo tre-
ba namesto vpokojenih nastavit
nove uslužbence, poleg tega pa
vsem onim, ki imajo po 12 oziroma
15 let službe, povišati stanarino,
kakor to zakon predvideva. Radi
tega bi bilo absolutno potrebno, to
partijo primerno povišati.

(Dalje prihodnjič.)

Obrekovati pa znajo.

Kakor kler. »Slovenec«, tako je
tudi »Enotnost«, glasilo slov. laži-
revolucionarjev, pravilno obreko-
valcev, prinesla vest, da so »niški
delavci nagnali Petejana«, ko je dne
4. marca prišel v Niš na povabilo on-
dotnih sodrugov na javen shod. Ni
treba, da bi se sklicevali na kakšne
meščanske liste za dokaz, da so se
komunisti, ki prav radi citirajo gla-
silo vitezov Zaloške ceste, debelo
zlagali. Sam njihov list »Organizo-
vani radniki«, v št. 22 z dne 15. marca
poroča o shodu našega s. Petejana
čisto drugače, kakor pa je to našim
»pikičem« po volji. Samo eno je do-
bro, da slovenski delavci po večini
ne čitajo cirilice, pa da bi se uverili,
kako solidarno lažejo naši komunisti,
prepisavčki klerikalnih listov. Za do-
datek pa še to: sodrug Petejan je
imel dva sijajna shoda in sicer enega
v Nišu in enega v Paračinu. Ondotni
steklarji so mu za spomin izročili
umetniško izdelan kozarec. V Nišu
pa se je shod vršil ob ogromni ude-
ležbi, kakor to že davno, od l. 1920
ni bilo več slučaj. Zborovalci so ho-
teli »pikiče«, ki so delili neke letake,
pometati iz dvorane in so na posre-
dovanje s. Petejana od tega odustali.
Na shodu ni bilo niti najmanjših med-
klicev (in je tudi povsem izmišljena
vest »Organizovanega radnika«, da
se je dvorana »lomila« od klicev »Ži-
vela sovjetska Rusija«). Če bi bilo
vse tako res, kakor si gospodje žele,
ki pišejo v »Slovenca« in v »Enot-
nost«, potem bi pač »Organizovani
radniki« ne posvetil shodu s. Pete-
jana kar dve koloni. Pa še eno kleri-
kalno-komunistično laž je treba jav-
no pibiti. V »Enotnosti« z dne 9. t.
m. piše neki »Kovinarski« v pamflet-
skem štilu o sodr. Petejanu kot miri-
telju buržuazije v parlamentu. (Vest
»Politike«, da bi s. Petejan miril pre-
tepače, je gladko izmišljena, kakor
ona o poslancu brez hlač.) Da bo še
bolj držalo, pristavlja, da sodrug Pe-
tejan »utilne ob zločinu, nad katerim
se zgraža ves kulturni svet, ker ni
vprašal Korošca, kaj se je zgodilo s
sodrugom Vulčcem«. K temu še zlob-
no pripominja uredništvo, da je zna-
čilno za zadržanje Petejana, ker češ,
da je energično protestiral, ko so za-
prli v glavnačo orjunaša Jevdjenica,
da pa molči, ko bi moral pomagati

razkriti zločin nad proletarcem. Nam
se zdi danes predvsem potrebno, da
razkrinkamo vesti obrekovalcev na-
šega prolet. poslanca, ki jih širijo z
veliko naslodo in neverjetno vztraj-
nostjo naši klerokomunisti. Sodrug
Petejan bi sicer lahko po tiskovnem
zakonu zahteval popravek, vendar
tega ne bo storil, ker bi to bilo pod
njegovo častjo, da bi se prerekal z
individuji take in slične vrste. Da pa
bodo naši sodrugi vedeli, kakšna je
resnica, povemo samo toliko: O Glav-
njači je bil stavljen v parlamentu ta-
kozvani »hitni predlog«. K takemu
predlogu sme govoriti samo po en
predstavnik vsakega kluba. Klub pa
mora šteti najmanj šest poslancev.
In če sodrug Petejan ob tej priliki ni
mogel govoriti, je to nemala zasluga
taistih komunistov, ki ga danes obre-
kujejo in ki so s svojim obrekovanjem
in razornim delom preprečili izvoli-
tev potrebnega števila proletarskih
poslancev, da bi le-ti mogli tvoriti
parlamentarni klub in tako žigosati
krivice, ki se proletarijatu gode.
Drugo pa je, kar se tiče prve debate
o Glavnjači. Takrat je sodr. Petejan
govoril, ker so zemljoradniki njemu
prepuščali, da govori k predlogu. V
istem momentu, ko so Pribičević in
Radić govorili o nasilju, ki se je iz-
vršilo nad Jevdjevičem, je sodrug Pe-
tejan to priliko porabil, da je poka-
zal na nasilja, ki jih režim vrši nad
delavci. Sklicujemo se na stenogra-
fični zapisnik o njegovem govoru, ki
je bil priobčen tudi v št. 11 »De-
lavske Politike« z dne 8. febr., ko je
rekel: »Jaz ne bi želel in smatram,
da bi ne bilo pravilno, da se prote-
stira samo tedaj, kadar je ena stran-
ka v stvari interesirana. Ne prote-
stiram samo za ta slučaj, ki se je do-
godil sedaj, temveč protestiram proti
vsemu onemu, kar se je dogajalo v
zadnjih letih napram delavskemu
razredu. Ali mora razburiti to, kar se
še danes dogaja v beograjski Glav-
njači. Še danes imate v Glavnjači de-
lavce, kateri so že mesece in mesece
zaprti, ne da bi vedeli zakaj; zaprti
so radi tega, ker je policija to ho-
tela. To ni v interesu demokracije,
to ni v interesu svobode, to je sra-
mota za našo državo, da se takšen
sistem obdržava.« Sodbo pa naj si
sedaj ustvarijo delavci sami.

Radi obrekovanja kralja zaplenjeni, obtoženi in oproščeni.

Za obtožbo razžaljenje kralja ni treba odobrenja notranjega ministra. —
Označba »Dvorna kamarila« ne vsebuje žaljenje članov kraljevskega
doma.

Našim čitateljem je še gotovo v
spominu zaplemba našega lista radi
članka »V sencij bajonetov«, ki je iz-
šel kot uvodnik v številu 50, z dne
22. junija 1927. Članek je izšel v ori-
ginalu v dunajski »Arbeiter-Zeitung«.
V njem so izčrpno naslikane politi-
čne razmere na Balkanu, predvse pri
nas in je poznejši razvoj dogodkov v
Beogradu pokazal, da je bil člankar
dober opazovalec in odličen politik.
Kljub temu pa nas je radi tega član-
ka državno pravnštvo v Mariboru
zaplenilo in celo višje deželno sodi-
šče je tej zaplembi pritrdilo in javni
obtožitelj je vložil proti uredniku
lista s. Erženu, tiskovno tožbo radi
klevete po čl. 47 in 53 zakona o
tisku, češ da je s tem člankom okle-
vetal vladarja in člane kraljevskega
doma ter izžval mržnjo zoper državo
kot celoto. Obtožitelj je zahteval

kaznovanje po čl. 53 t. z., po katerem
se s. Eržena kaznuje z zaporom od
1 leta do 10 let in še v denarju od
20.000 do 200.000 dinarjev.

Državni pravdnik je iz dolgega
članka pograbil par stavkov in tako
napravil iz tega nevarne delikte.
Posebno kaznivo je smatral javni ob-
tožitelj sledeče stavke: »Bulgarija je
postala torišče fašistične kontrare-
volucije, Jugoslavija pa po dvorsko-
militaristični kamarili vladna monar-
hija, kateri bi mogel dati blagohotni
opazovalec kvečjemu naslov napred-
ne absolutistične države. Vojna je
njeno staro demokracijo in močen
parlamentarizem ubila. Dokler je še
živel stari Pašić, srbski Bismarck, cče
velikorsbske ideje, so se te dvorsko-
militaristične sile pritajevale, po nje-
govi smrti pa postavljajo dvor in ge-
neraliteta svoje marionete na poli-

Razumna uporaba.

Če želite „RADION“ popolnoma izkoristiti, pazite, kako ga uporabljate. Ne pozabite na prvo pravilo: „RADION“ treba raztopiti v mrzli vodi.

Le tako razvija „RADION“ svojo moč in pere zares „sam“.

To pravilo je sicer enostavno, toda ravno zato ne smete pozabiti

**„RADION“
v mrzli vodi raztopiti!**

tično pozornico, med tem ko v resnici izza kulis oni sami vladajo v duhu velikosrbskega centralizma. Razpust skupščine pomeni likvidacijo poslednjih ostankov Pašičevega kurza z namenom, da se strejo poslednji odpori radikalne stranke. Ministrski predsednik Vukičević je poverjenik teh krogov, ki bo izvedel volitve tako, kakor bodo kamarili pogodbo.

S. Eržen se je po svojem odvetniku dr. Avg. Reismanu pritožil proti zaplembi in dokazoval, da članek ne vsebuje nobene obtožbe, ki bi bila razpravi pred okrožnim sodiščem v Mariboru. Končno je še trdil obtoženi, da bi moral imeti javni obtožitelj za obtožbo po čl. 55 t. z. uvrde kralja in članov kraljevskega doma v smislu § 91 t. b. skz. odobrenje notranjega ministra, katerega pa ni predložil, v ostalem pa je ponudil obtoženi glede obtožbe izzivanja mržnje zoper državo s tiskom po čl. 47 t. z. dokaz resnice po najuglednejših jugoslovenskih politikih vseh mogočih strank. Sodni dvor pa je dokaz resnice odklonil, češ da je že naprej jasno, da se dokaz resnice sploh ne bi mogel doprinesti in ker tudi baje brezdomno vsebujejo gori navedeni stavki žaljenje kralja in članov kraljev. doma. Okrožno sodišče v Mariboru je s. Eržena oprostilo, češ da manjka javnemu obtožitelju legitimacija k tožbi, ker ni predložil odobrila notranjega ministra. Zoper to

oprostitev se je državni pravdnik pritožil in izvajal, da tiskovni zakon ne zahteva odobrenja notranjega ministra za tožbe po čl. 53 t. z.

Vsled tega se je vršila v sredo kasacijska razprava pred Stolom sedmorice v Zagrebu, kjer je zagovarjal odsotnega s. Eržena odvetnik dr. Reisman, ter se ponovno skliceval na celotni duh članka, ki izključuje vsako mržnjo zoper našo državo, dvorsko lilitarično kamarilo pa ni mogoče subsumirati pod pojem kralja ali članov kraljevskega doma, ki jih čl. 20. tiskovnega zakona izrecno našteva. Po izčrpnih razpravi in daljšem posvetovanju je Stol sedmorice potrdil oprostitev, zavrnil ničnostno pritožbo državnega pravdnika in ugotovil: **da za obtožbe razžaljenja veličanstva sicer ni potrebna odobritev notranjega ministra, vendar pa inkriminirani članek niti od daleč ne vsebuje kake mržnje zoper državo ali žaljenja kraljevskega doma, ali kralja samega. Nasprotno, iz besedila in tendence članka izhaja baš nasproten namen, naj se prepusti odločanje v naši državi onim faktorjem, ki jih zato določa Ustava. Posebno pa še ni dvorna kamarila kraljevski dom.**

Ta oprostitev bo gotovo razveselila vse, posebno pa naše sodruge. Naša sodišča in državni pravdniki pa naj neznosno določbe kazenskega zakona v praksi ne poostrujejo.

Kam to vodi?

V rudarskih revirjih TPD se vzdržujejo vesti, da bo zopet večje število rudarjev odpuščenih. A odpustilo se jih je že večje število v Rajhenburgu ter na separaciji v Trbovljah 55. Trboveljska družba pravi, da mora vsled krize v oddaji premoaga uvesti zopet dvetretjinski sistem dela. In to v času, ko meščansko časopisje dnevno poroča o pritožbah privatnih odjemalcev, da ne dobe premoaga. Pa ne samo to; tudi še zaposleno delavstvo dela z reduciranimi štihi, izvzemši male presledke, skoro že od leta 1925. Nič bolje, temveč še slabše je v državnih rudnikih Zabukovca in Velenje, kjer se že četrto leto dela samo s 4 štihi tedensko. Mali rudniki vegetirajo, da se sploh ne ve, koliko časa še bodo obratovali. Pri svinčenih rudnikih v Mežici je bilo lansko leto reduciranih nad 100 rudarjev in letos se zopet namerava reducirati še večje število delavstva.

Tak je položaj rudarskega delavstva. Pa ne samo, da se s tem številom brezposelnih vedno večja, ki nimajo potem nobene možnosti zaposlitve in so brez vseh sredstev izročeni z družinami vred na milost in nemilost usode. Tudi še zaposleni vsled vednega praznovanja šihov gospodarsko vedno bolj propadajo. To se zlasti vidi po njih zadolžitvi na življenjskih potrebščinah pri trgovcih, po jako visokem staležu bolnikov in številni umrljivosti pred-

časno iznemoglih delavcev, njih žen in otrok.

Bilance rudarskih podjetnikov pa so nasprotno vedno aktivnejše. Produkcija raste od leta do leta. Odkod to? Od vedno večjega fizičnega izpavanja delovne sile rudarja in njegove družine, v glavnem pa vsled strahu pred — odpustom iz službe. To žene produkcijo na kvišku in dividende delničarjem.

A rezervoar za nadomestilo v rudnikih izrabljene delovne moči pa je nadprodukcija delovne moči s kmetov, katera prihaja v vedno večjem obsegu, išoč si zaslužka, na ponudbo pod vsakimi pogoji rudarski industriji.

Tako je postala naša rudarska industrija ne samo po izjavi ministra za rude in šume — najvažnejša gospodarska panoga v naši državi (mi bi rekli režima, op. pis.), temveč zakonita uničevalnica desetisočih najboljših državljanov, kateri so v borbi za svoj obstanek primorani, da za vsako ceno prodajo svojo delovno moč, ne glede na to, da v najkrajšem času tudi življensko propadejo.

Kam bo to peljalo? Gospodje, ki imate usodo naroda v rokah in bi ga morali imeti na vesti, premislite, prevdarite! Ti desetisoči trpinčenih rudarjev vas proklinjajo ob vidu svojih dragih, ki so lačni, a jim ne morejo dati kruha. Mera sovraštva v njih do vas se vedno bolj napolnjuje. **Gospodje, premislite in prevdarite!**

Celjsko pismo.

(Nekaj pripomb k stanovanjskemu vprašanju.)

Glasom poročila v »Slovenec« z dne 7. t. m. se je dne 5. marca vršil sestanek somišljenikov SLS, ki je bil »posvečen« stanovanjskemu vprašanju. »Slovenec«v dopisnik je iz referata podžupana g. dr. Ogrizka posnel med drugim sledeče: »Kričanje, da bi mogel postati 1. maj v stanovanjskem oziru katastrofalen, vsaj za Celje ni upravičeno. Doslej je bilo podanih »le« 20 odpovedi. (Kakor da bi že to število ne bilo za Celje katastrofa. Op. dop.) Izmed teh se jih 5 nanaša na hiše, kjer bo zidala »Ljudska posojilnica«. Pri večini ostalih odpovedi stanovanja niso izgubljena, temveč so podane bolj radi tega, ker se hišni gospodar hoče otresti neljube mu stranke.« Nadalje našteva »Slovenec« razne adaptacije stanovanj od strani mestne občine in potrjuje to, kar smo mi vedno in povsod povdarjali, da v Celju ne gre toliko za pomanjkanje stanovanj, kot za skrb za zdrava in moralnim ter higijskim zahtevam primerna stanovanja. Zato je upravičenost večje stanovanjske akcije s strani mestne občine izven debate. Da je slika popolna,

pravi seveda »Slovenec«, da je za sluga SLS, da dobita mestna in okoliška občina iz fonda za brezposelne pol milijona brezobrestnega posojila. Ta zadnji »vic« prepuščamo onim, ki imajo za take tirade dober apetit.

Ker je opazka o »kričanju« nam namenjena, smo se potrudili čitatelce informirati glede stanovanjskih odpovedi in sicer na podlagi prijav stanovanjskih najemnikov, ki so jih vložili na magistratu. Dasi rok za vlaganje prijav, ko to pišemo, ni še potekel, smo konstatirali, da se med 64 najemniki, ki so se prijavili, 40 takih, ki so navedli, da jim je stanovanje odpovedano s 1. majem. Ostalih 24 je takih, ki jim je stanovanje odpovedano že pred datumom 1. maja, oziroma kasneje, ali pa takih, ki pričakujejo, da jim bo stanovanje odpovedano prej ali slej, ker ne bodo v stanu plačati zvišane najemnine. Važno je tudi poznati vzroke odpovedi, ki jasno povejo, zakaj se hišni lastniki hočejo »otresti neljubih jim strank«, kakor je »Slovenec« prav drastično povedal. Večina navedenih »vzrokov« tiči v takozvani »lastni vporabi« stanovanja od strani hišnega lastnika. Nadalje je med temi vzroki tudi slučaj, kjer hišni lastnik odpušča trem družinam stanovanje, »ker potrebuje one prostore za sušenje hmelja«. In končno je vzrok odpovedi previsoka najemнина, ki sega, n. pr. v enem slučaju na 700 dinarjev od dosedanjih 150 dinarjev na mesec. Kakor rečeno, rok za prijave najemnikov na magistratu, ko to pišemo, ni še potekel, pa če bi tudi ne prišla nobena prijava več, mislimo, da gornje število in podatki zadostujejo, da najemniki lahko s strahom pričakujejo 1. maj in sledeče mu posledice ukinitve stanovanjske zadržite.

Ko bomo imeli na razpolago vse podatke, bomo podrobneje o tem poročali in dokazali, da je »kričanje« posledica potrebe, ne pa morda stvar, ki si jo privoščijo kak politični agitator. Mi smo vedno in povsod povdarjali in danes to ponavljamo, da želimo, da bi ne bilo niti enega slučaja, kjer je najemnik v skrbeh zaradi stanovanja. Žal pa ni tako, zato je na mestu trditve, da kdor je v stanovanjskem vprašanju optimist, vara samega sebe in javnost.

O katakombah, ki jim pravijo »stanovanja«, bomo o prvi priliki prišli na dan s podatki, ki bodo celo »Slovenec« in vsem onim, ki pravijo,

ANGELO CERKVENIK:

Očiščenje,

križeva pot mnogih, ki so verjeli v lepoto in ljubezen, tragedija v šestih scenah. (Konec.)

Žena (poklekne, v ozadiju se pokaže velik križ): Kriste Križani! Grešnica sem... a vendar mislim, da je ta greh moral priti nadme. Samo ti vidiš in veš, da ni moglo biti drugače in da zdaj ne more biti drugače. Povej mi, Kriste, povej mi, prosim te: ali grešim, če uničim to oskrunjeno, mrtvo telo, da dosežem resnično, živo življenje? Kriste, reci, da ne grešim! Na tvoja usta gledam, da bi se odprla... Na tvoje oči gledam, da bi se nasmehnila... Kriste, reci mi: Umri, umri, tudi zate je prostor poleg mene! O, hvala ti, Križani, da si rekel — da... Tvoje oko se je nasmehnilo... O, moj Kriste, kako te ljubim... Samo vate še verujem... Razumela sem tvoj odgovor: Tudi ti si šel sam v smrt, celó ti: Bog, Večni sodnik! Ti nisi mogel grešiti... Razumela sem te... (Sede na posteljo in vzame stekleničico iz ročne torbice. Še enkrat pogleda Križanega, nagne stekleničico na usta — roka se ji trese — in naglo, na dušek, izpije ter se zvrne v posteljo.) Kriste, Kriste... Boris... (Krči jo tresejo; počasi izgublja zavest.)

Ravnatelj (ni ga videti): Kdo to pravi, da ne smem! Rad bi vedel, sem li v bordelu ali v samostanu!

Prijateljica (smukne v izbo, tišči vrata): Ne, ne, ne smete! Danes ne!

Ravnatelj (porine vrata s silo in vstopi): Ali si neumna, mala?

Prijateljica (pokaže na Ženo): Pst, tiho, spi!

Ravnatelj (pogleda, se zasmeje): Kaj? Gospa doktorjeva?! Oho! Kdo bi si mislil, da bo danes takšen imeniten lov!

Mož (pridrvi v izbo): Ali je tukaj, ali je moja Valja tukaj?

Prijateljica: Pst, tiho... tako je bolna in utrujena.

Mož (mračno, jezno): In kaj dela tale tukaj?

Prijateljica: Saj veš, da redno prihaja sem!

Ravnatelj (vzame stekleničico v roke in jo ogleduje. Malomarno): Končano je.

Mož: Kaj je rekel?

Prijateljica: Končano je!

Ravnatelj: Kakor je živela, tako je umrla... strup, ali ne vidite?

Mož: Valja, Valja moja...

Prijateljica (brezizrazno): Strup...

Ravnatelj (odhaja): Cigani ji morajo zaigrati žalostinko... Kako bo to interesantno... bogme... zelo interesantno.

(Kratka pavza. Mir.)

Mož: Oprosti Valja, oprosti (ji poljublja roke). (Godba zaigra žalostinko.)

Prijateljica (ki je ves čas brezizrazno buljila v mrtvo ženo): O, da me nisi bila nikdar zapustila!

Mož: Valja, oprosti...

Prijateljica (odločno): Morilci... vsi ste morilci!

(Zastor pada, godba počasi umira.)

Naročajte in širite „Del. Politiko“!

Polagajte važnost pri nakupu čevljev v Vašem lastnem interesu:

1. na dobro kvaliteto (brez papirja ali manvrednega usnja),
2. na dobro izdelavo, tako, da se dajo pozneje za nizko ceno popraviti,
3. da popolnoma odgovarjajo Vaši nogi ne samo po dolžini, ampak tudi po širini,
4. na času primerno fazono, katera ne izgubi svoje prvotne oblike,
5. da je cena kljub dobri kvaliteti in dobri izdelavi primerno nizka,
6. za občutljive ali boleče noge je potrebna pri nakupu podvojena pazljivost.

Ako zaupate in se odločite za naše čevlje, Vam garantiramo v vsem najvestnejšo in najcenejšo postrežbo.

„KARO“, Marlbor. Koroška c. 19.

da ni pomanjkanja stanovanj, povzročila kurjo polt, seveda, če imajo kaj čuta za bližnjega.

Interesantno je tudi vedeti, kdo vse je med hišnimi lastniki, ki stanovanje odpovedujejo. Zvedeli smo n. pr., da so večjemu številu najemnikov odpovedali stanovanja »Ljudska posojilnica«, »Mohorjeva družba« in pa — »Misijsko predstojništvo pri Sv. Jožefu«. Glede »Ljudske posojilnice« priznamo, da so odpovedi kolikor toliko upravičene, ker bo izdala na mestu, kjer se sedanja stanovanja nahajajo. Niso pa popolnoma upravičene odpovedi »Mohorjeve družbe«, ki bi lahko malce počakala. Najmanj pa so upravičene odpovedi misijonarjev, ki so poslali štirim najemnikom s 23 družinskimi člani sledeče pismence:

»Misijsko predstojništvo pri Sv. Jožefu, Celje.

P. n.

Takozvana romarska hiša — kakor Vam znano — ni zidana za stanovanjsko hišo, kar razvidite iz njene notranje ureditve; med vojsko je bila nekaj časa zasedena od vojakov, po vojski pa je stanovanjska oblast jo določila za zasilno stanovanje. Od kar je bila hiša pozidana, od leta

1866, ni nikdar bila stanovanjska hiša do sedaj. Razume se, da smo že takoj, ko nam je vzela uprava te hiše, skušali, kako bi hišo vrnili njemu prvotnemu namenu.

Ker se nam za to nudi sedaj ugodna prilika (podčrtali mi, op. dop.), bomo letos po 1. majniku začeli hišo popravljati, tako da jo bomo vrnili nazaj prvotnemu namenu.

Da ne bo potem kakih sitnosti, vzemite to že sedaj na znanje ter v tem smislu tudi poskrbite za bodočnost.

Sv. Jožef nad Celjem, 1. III. 1928.
Congregat, Missionis Superior Domus Celejensis.

Superior:
Podpis nečitljiv.

To pismence, nad katerim bi se zgražal sam sv. Jožef, ki je tudi občutil pomanjkanje primerne zatočišča, ne potrebuje nobenega komentarja. Priobčili smo ga samo zato, da celjska javnost, posebno pa najemniki, vidijo, da le ni tako enostavno to božje stanovanjsko vprašanje, če se hočejo »otresti« neljubih najemnikov celo oni, ki bi morali po načelu krščanske ljubezni pustiti najemnike pri miru vsaj do takrat, ko si sami najdejo drugo stanovanje. Nadalje nam ta dopis dokazuje, da bo število stanovanjskih odpovedi vedno večje in da bo marsikateri najemnik, ki misli, da se mu ne bo nič zgodilo, imel prej ali slej »sitnosti«, kakor pravi citirani dopis gospodov misijonarjev. Zato je potrebno, da najemniki začnejo ob 12. uri nekoliko več misliti na bližajočo se »sitnosti« ter z združenimi močmi zahtevati podaljšanje stanovanjske zaščite, dokler bo dovolj zdravih in ceneh stanovanj na razpolago.

Zaključujemo s ponovno pripombo, da vključ naša želja, da bi ne bilo niti ene stanovanjske odpovedi, moramo reči, da je stanovanjsko vprašanje tudi v Celju akutno in to vključ trditvam onih, ki s pretiranim optimizmom varajo sebe in vso javnost, ki ima pravico zvedeti tudi v tem vprašanju samo resnico. Mi bi radi, da bi se mi motili, bojimo se pa, da je zmota na nasprotni strani in da bodo prihodnji meseci dali nam prav!

Naš nov podlistek!

S prihodnjo številko začnemo priobčevati roman mladega slovenskega pisatelja Leona Sile (psevdonom) »Človek mrtvaških lobanj«. Pisatelj nam v svojem delu razgali vzgojni sistem našega meščanstva in njega posledice pri mladini. Voja, prevrat, politično strankarstvo, nerazumevanje, zastarelost vzgojiteljev itd., vse to nam pokaže v realistični luči. Središče romana tvorijo literarni krožek »Človek mrtvaških lobanj«. Člani tega kluba, mladi študentje, doživijo vso laž in hinavščino liberalnega kakor klerikalnega rodoljubstva, profesorjev, direktorjev itd. Da si rešijo mladost, iščejo izhode iz tega življenja. Večina jih propade, ker ne more najti opore, ki bi jih vzdržala pri življenju. Samomori, oskrujevanje, spolne zablode, vse, kar se danes tako močno širi med mladino, razgrinja pisatelj z brezobzirno roko kot posledico meščanskih družabnih razmer. Edini kronist kluba, Leo Vuk, maturant, se reši pred smrtjo radi tihe slutnje. In ta tiha, podzavestna slutnja je borba proletarijata.

Dnevne novice.

Zopet kriza vlade. Odkar se je po izjavi Davidovića ustvaril s ponovnim sporazumom med radikali in demokratsko zajednico »čvrsti vladni grad«, se vzlic vladnemu zatrevanju o stabilnosti režima vedno znova govori o predstoječi krizi vlade. Zatenkrat je celo večina radikalov mnenja, da pride po izglasovanem proračunu do vladne izpremembe. O tej izpremembi se mnogo šušlja, nekateri trde celo, da se bo parlament razpustil in da se bo sklicalo zopet ustavotvorno skupščino, ki naj revidira vidovdanske ustave. Država naj bi se federalistično preuredila.

Sodrug!

Sodružice!

Poziv!

Za proslavo 1. maja nameravamo uprizoriti R. Golouhovo »Krizo«, prvo slovenske kolektivno dramo. V njej nastopi kot glavni junak boreča se množica proletarijata. Zato potrebujemo še najmanj 20 sodrugov in sodružic, ki bi pri uprizoritvi sodelovali. Pozivamo vsakogar, ki ima veselje do dramatike, da se nemudoma javi v pisarni »Svobode«, Marksov trg 2/II. Bralna vaja se vrši v soboto, 17. marca ob 19. uri istotam. Pričakujemo številnega odziva! Delu čast in oblast! To je osnovna misel, ki preveva dramo. Njena uprizoritev bo najlepša manifestacija proletarske misli! Zato se javite takoj k sodelovanju!

Za Del. oder: Bratko Kreft.

Negužite zobe s

„PEBEKO“,

poslužujte se „NIVEA“ za kožo

Glad, simbolični prikaz konsolidiranih prilik. Baš letos, ko bi bilo tako prijetno praznovati z velikim pompom prvo desetletnico, baš letos se je glad tako razpasel po celi državi, da bi se lahko v znamenju gladi praznovalo naš lep jubilej. Samo zamislite si: naše odlične meščanske stranke, ki so ves čas tako lepo skrbele za blagobit naroda, organizirajo lahko širom cele države javne sprehode ali »povorke«, kakor pač hočete in povabijo, da se jih udeležijo poleg dotičnih, za narod »krvavečih« poslancev tudi vsi gladni volilci od Črne gore do Bosne in Dalmacije in dalje, pa napravijo »marš« širom Jugoslavije in nato, če jim obmejne straže dovolijo, tudi širom Evrope. Ali bi ne bilo to slikovito? Od spređaj trebušasti poslanci, za njimi gomile gladnih... Vsak režiser bi se divil tako realistično dovršeni sliki... jugoslovanskega desetletnega teatra. Karikaturisti zagrebških »Kopriv« naj si skušajo to sliko predstaviti in jo primerno v »Koprivah« namalati.

Maksima Gorkega 60-letnico proslavi »Svodoba« Ljubljana—Šiška—Vič v ponedeljek, 26. marca ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma po sledečnem sporedu: 1. Pevsko društvo »Cankar« zapoje »Delavski pozdrav«. 2. Književnik Bratko Kreft predava o življenju in delu M. Gorkega. 3. Recitacije iz del Gorkega: a) Odloemek iz romana »Mati« — Franja Klinčeva, b) »Nekdaj v jeseni« — Berkopec, c) »Od kod so modre iskre po stepi« — Šeško, d) »Pesem o sokolu« — Bi-težnik Stanko. 3. »Cankar« zapoje pesem Gorkega »Solnce vzhaja...« 4. »Internacionala«. — Za vstopnino se bodo prodajali rdeči nageljčki. — 26. marca vsi na to proslavo! Druge organizacije naj za ta dan opuste svoje prireditve!

Socialno zavarovanje v Franciji uzakonjeno. V Franciji je bila doslej praksa, da se je socialno zavarovanje zlasti pa zavarovanje poljedelskega delavstva prepuščalo avtonomnim ustanovam in organizacijam. Končno je obveljala teza uzakonjenja in podražavljenja zavarovanj in je bil v tem smislu te dni predložen parlamentu zakonski načrt, proti kateremu so se ljuto borili zlasti agrarci. Njihov predlog, da se izvzame od zavarovanja zlasti poljedelske mase, je klavarno propadel. Zakon o zavarovanju je bil sprejet z vsemi glasovi proti dvem.

Cenen nakup blaga

in k temu še znatne plačilne olajšave samo pri dobro znani tordki

L. ORNIK

Maribor, Koroška 9

Bogata izbira vsevrstnega tekstilnega blaga in vseh oblačilnih predmetov.

Vse kar kdo za obleči si želi Pri ORNIKU na obroke lahko dobi.

Marlbor.

Prva seja občinskega sveta mariborskega.

Po treh mesecih se je v četrtek, dne 15. tm, prvič babil mariborski obč. svet s tekočimi zadevami. Ta seja je bila precej zanimiva, ker je prišlo strankarsko razmerje precej do izraza. Tudi v novem občinskem svetu dominira meščanska večina in v tej so zopet klerikalci, ki so si z jezuitskimi metodami priborili relativno večino. — To večino tvori pravzaprav en mandat, katerega so črni pridobili prav na čuden način in ki jim ne pripada niti po lokiki, niti po zakonu. Toda oni imajo zopet svojega župana, večino v mestnem svetu in večino referentov v odsekih. In vendar je razlika med prejšnjim obč. svetom in sedanjim velikanska. Preje je vladal nekaj nacionalni blok na podlagi medsebojne pogodbe. Ta »slovensko-narodni« blok pa so brezpogojno podpirali — Nemci, proti katerim naj bi bil ta famozni blok v prvi vrsti naperjen! Torej je bila na eni strani strnjena masa meščanskih strank, na drugi strani pa samo pet delavskih zastopnikov. Danes pa nacionalnega bloka ni več, a na drugi strani je 13 delavskih mandatov, ki močno vplivajo na heterogeno meščansko večino. Pokazalo se je, da so Nemci tudi sedaj strumni zavezniki klerikalcev in to celo bolj kot klerikalci sami. Najslabše gre demokratom, kateri sedaj spoznavajo, da je nevhvaležnost plačilo sveta. Oni, ki so omogočili ter dopustili, da je mogel postati v Mariboru dr. Leskovar župan, in oni, ki so zopet omogočili ter dopustili klerikalcem nadvlado tudi v novem obč. svetu, so bili za te dobrote ponovno ogoljufani ter izdani. Klerikalizem ne pozna niti morale niti poštenja.

Socialisti so vložili več predlogov in sicer: 1. da se zahteva podaljšanje zaščite stanovanjskih najemnikov najmanj do leta 1930.; 2. da mestna občina zaseže oni del najemnine, ki presega zlato pariteto, v prid gradbenega fonda; 3. za preskrbo zasilnih stanovanj in 4. da se uvedejo električne ure po mestu. Klerikalci, ki so za odpravo zaščite najemnikov, so bili v precejšnji zadregi, zato so hoteli, da gredo vsi ti predlogi v odsek, t. j. da se jim ne prizna nujnost. A najbolj nam je ugajal dr. Mühleisen, ki je docela odkrit nasprotnik najemnikov in delavcev v obče in ki je vedno brez skrupeljev. On je seve proti zasegi višje najemnine, češ, s tem bi se kršil zakon, ki dovoljuje poljubno navijanje najemnin.

Kavnotako se je omenjeni gospod izjavil za to, da naj gre predlog za podaljšanje zaščite v odsek, da se ga naj zavleče, če že ne pokoplje. Predlogu pa se je priznala nujnost z 22 glasovi proti klerikalcem: Leskovarju, Jerovsku, Hrastelju, Zebotu, Sabotiju, Murku, Senekoviču, Stabeju in trafikantu Goležu ter vsem petim Nemcem.

Za tem je prišel Jerovškov predlog, da se nekaterim starim delavcem podeli pokojnine v obliki miloščine. Socialisti so hoteli, da se ta predlog smatra kot nujen, toda predlagatelj tega ni hotel, marveč je bil za to, da se šele čez dva meseca o njem razpravlja, to pa zato, da bi preje rešili proračun in ne bi bilo treba iskati za proračun kritja. O tem demagoškem predlogu bomo posebej govorili.

Občinski svet je za tem razpravljaj o zgradbi stanovanjske hiše pri mestni plinarni za šoferje, o nakupu Schmiederejevega posestva v koroškem predmestju in svrhu zgradbe novega dravskega kopališča, o nakupu Staudingerjevega posestva ob Betnavski cesti v svrhu zgradbe delavske kolonije, o raznih koncesijah za posredovanja služb in o razdelitvi občinskih del. O tem bomo prinesli v prihodnji številki natančnejše poročilo. Seja se je končala ob 10. uri.

Narodno gledališče v Mariboru.

Sobota, 17. marca ob 20.: »Ples v maskah«. Ab. B. Kup. Gostovanje ge. Mitrovičeve. Nedelja, 18. marca ob 15.: »Ples v maskah«. Kuponi. Gostovanje ge. Mitrovičeve. — Ob 20.: »Logarjeva Krista«. Kuponi. Znižane cene.

Ponedeljek, 19. marca ob 15.: »Pri treh mladencih«. Kuponi. — Ob 20.: »Dobri vojak Švejk«. Kuponi.

Torek, 20. marca ob 20.: »Žena vrag«. Gostovanje dunajskega Burgteatra.

Prazniki v maribor. gledališču. Oba praznika se vršita po dve predstavi: v nedeljo, 18. marca popoldne veleuspela opera »Ples v maskah« z gospo Mitrovičevno kot gostom, zvečer pa ljubka opereta »Logarjeva Krista«. Na Jožefovo, 19. marca popoldne priljubljena opereta »Pri treh mladencih«, zvečer pa letošnji dramski šlager »Dobri vojak Švejk«. Okoličani se opozarjajo, da končata obe popoldanski predstavi že pred 6. uro.

4. veliki vsedelavski izlet v Celju

priređijo v dnevih 26., 27. in 28. maja 1928 združene socialistične organizacije v Celju

Schubertova opereta »Pri treh mladencih« je bila 14. tm. vprizorjena v maribor. gledališču, ki je ponovno dokazala, da so stare Schubertove melodije še vedno ona privlačna sila za razvijeno in izbirčno občinstvo, ki omogočuje gledališki blagajni večji dohodek, gledalcem pa nekaj lepih, brezskrbnih uric, v katerih se uživajo v dunajski milije Biedermaierjevih časov. Gospod Burja je podal dobro vlogo Franca Schuberta, in to z ono bojzljivo rezerviranostjo, ki je bila Schubertu samemu prirojena. Gospodična Lubejeva — kot Hannerl — mu je bila enakovredna partnerica. Druge vloge so bile dobro zasedene. Orkester, pod vodstvom gospoda Hercoga, je bil mestoma nesiguren.

Ob priliki proslave 60letnice Maksima Gorkija se vrši v soboto, dne 17. tm. ob 8. uri zvečer v »Ljudskem domu« predavanje.

Prvo delav. kolesarsko društvo, centrala Maribor, ima dne 18. marca ob pol 2. uri popoldne v društvenem lokalu gostilne »Zlata krona« v Vetrinjski ulici svoj 31. občni zbor. Udeležba vsakega člana je dolžnost.

Varčevati se pravi izdajati denar samo za dobro blago. Dobro blago, najboljše delo in nizke cene imajo samo »Karo«-čevlji.

Celje.

Preselitev dveh sodrugov. Te dni sta se preselila iz Celja dva zvesta in delovna sodruga in sicer ss. Karol Felicijan in Pavel Ravnik. Sodruga Felicijan se je moral preseliti na Voj-

nik, ker mu je bilo v Celju odpovedano stanovanje, sodrug Ravnik pa v Brežice kot žrtev »nema pare«, t. j. redukcije. Vse naše celjske organizacije so s tema sodrugoma zgubile dva zvesta in agilna delavca na organizatoričnem polju, ki jih bo za nedogleden čas težko nadomestiti. Obema želimo, da se v novem bivališču dobro počutita in prepričani smo, da bosta tudi tam nadaljevala delo za socializem ter jima kličemo: Živela!

Deložacija. Pretekli teden so imeli Celjani priliko gledati na eni najprometnejših ulic žalostno socialno sliko. Vsled prisilne deložacije nekoga najemnika je bilo pohištvo postavljeno kar na ulico in ker se lastnik sam za celo stvar ni posebno zmenil, je blago čakalo celi dan in prihodnjo noč na dežju odrešitelja, ki je spravil borne predmete na varno. Ker je cela zadeva kljub temu, da je bila sodnijsko dovoljena, prišla v konflikt s cestno-policijskim redom, je bilo proti hišni lastnici, ki je postavila pohištvo na ulico, vložena ovadba.

Čemo videti! Klerikalni občinski odborniki niso posebno črnogledi glede stanovanjskih odpovedi za 1. maj in tolažijo na sestankih njih pristaje s tem, da jih prepričujejo, da je večina odpovedi takih, »kjer se

hišni lastniki hočejo otresti neljubih najemnikov«! Zakaj so najemniki »neljubi«, seveda klerikalci nočejo povedati. Ker je stvar vsekakor važna, bomo skušali mi poizvedeti in spoznati te »neljube« najemnike ter bomo po možnosti v eni prihodnjih številkih slučaj za slučajem pojasnili. In stavimo, da bo stvar čisto drugače izgledala.

Ptuj.

(Konec.)

Govor s. Mara je žel obilo priznanja, ker je on prvi spravil sejo v red s tem, da se je začelo stvarno razpravljanje ter se je opustilo ono neplodono prerekanje.

Da smo si pa na jasnejšem glede izjave g. dr. Fermeveca, ki nas je imenoval »naši ljubi prijatelji socialisti«, izjavljamo tudi na tem mestu, da smo tudi mi prijatelji demokratov, v kolikor gredo v boj za naše zahteve, ki smo jih že stavili in v kolikor jih še bomo. Sploh smo socialisti prijatelji vseh dobrih ljudi, posebno pa kapitalistov, kakor nas kapitalisti vedno radi imajo. . . . Vezali se nismo z nikomur, obljubili nismo nikjer nič, dali smo le vsem skupaj besedo, da hočemo sodelovati, ako se bo v okviru naših načel sodelovati dalo, sicer pa smatramo vse nasprotne skupine kot naše nasprotnike in s tem — konec. Glede lovljenja glasov pri volitvah pa pravimo, da imajo oboji prav, najbolj prav pa imamo mi, če trdimo, da so tisti hlapci, ki so volili Nemce in tudi oni hlapci in nameščenci, ki so volili demokrate in klerikalce, spadali pravzaprav nam proletarskim delavcem, imamo se torej pravico pritoževati pravzaprav mi.

Nato se je prešlo k volitvam odgovorov. Volitve so se izvršile strogo po proporcijam mandatov in so bili izvoljeni naši sodrugi v naslednje: V pravni odsek s. Mar, v upravni odsek ss. Šegula in Mar, v ubožni s. Gabriel, v rediteljski s. Blagovič, v šolski odsek s. Mar, v stanovanjski odsek s. Gabriel.

Nato se je pri raznoterostih oglašil zopet k besedi s. Mar, ki je govoril obširno o sedanjih stanovanjskih bedi

Čevlje po meri

kakor tudi vsakovrstna popravila iz najboljšega materiala, sol dna in točna izgotovitve po najnižjih cenah. August Gusel, čevlj. mojster Maribor, Frankopanova ulica Nr. 55

o ukinitvi zakona za zaščito stanovanj. Orisal je položaj, v katerega bomo zajadrali, ako se pravočasno ne pobrigamo za pomoč. Zato je pač prva poklicana občina kot prva socialna inštanca, ki mora gledati, da se nevarnost prepreči. Najcenejše sredstvo in obenem najupljivše, je menil, je to, da se vlado opozori, da je neumestno, če se stanovanjski zakon ukine. Zato je predlagal v imenu socialističnega kluba resolucijo, ki zahteva, da se stanovanjski zakon ne ukine, ampak podaljša vse do časa, ko bo sleherni državljani imel primerno stanovanje, da se zakon izpopolni s tem, da mora država za svoje nameščence in urade zidati stanovanja in hiše, da se s podaljšanim stanovanjskim zakonom avtomatično razveljavijo vse dosedanje odpovedi stanovanj, ki so bile po zadnjem zakonu napravljene. Razvila se je o tem obširna debata, v katero je posegel dr. Fermevec, župan Brenčič in več drugih odbornikov, ki so priznali nujnost resolucije in njeno upravičenost. Ker pa ni bil župan obveščen o nameravani predložitvi tega predloga, se v smislu občinskega poslovnika ni moglo o tem dalje govoriti in se je resolucijo izročilo stanovanjskemu odseku. K temu pripominjamo tukaj, da upamo, da to ni nikak manevar zoper preprečitev sprejema resolucije, ki mora pri prihodnji seji priti naprej. Ko je bila javna seja končana, se je galerija izpraznila in se je vršila tajna seja, iz kateri se je razpravljalo zadeve o nastavitvi amgistratnega vodje.

Tako smo torej začeli redno delo. Storit je zelo mnogo, predno pride vse v pravi tir. Nove naloge silijo občno do novih del, popraviti je še zamujeno in upamo, da pridemo tudi mi na račun, ker, kakor vidimo iz prve seje, »nas imajo vsi radi«!

Tržič.

Podpisani sem poskušal izvedeti ime dotičnega, ki me je denunciral, oziroma obrekoval pred firmo g. in g. predilnice v Tržiču. Ne vem, ali je bilo to iz osebnega sovraštva ali mogoče strankarskega ali je imela kak drugi namen. Ker pa ime tistega do sedaj še nisem mogel zvedeti, ga pozivljam, ako je mož, da se sam javno javi in naj mi to dokaže. Ako tega ne stori, je od mene podli lopov in ničvreden človek, ki ni vreden, da mu delavec pljune v obraz. Ivan Kosmač.

Ali že uporabljate

„PROJA“ terpentinovo kremo za čevlje!

Dobliva se Jo povsod. Dobliva se Jo povsod.

SAMO V TRGOVINI

JOS. KARNIČNIK

MARIBOR, GLAVNI TRG 11

kupite moderne samoveznice, ovratnike, srajce, klobuke, čevlje, gotove obleke in vse druge modne in oblačilne predmete, po izredno nizkih reklamnih cenah (da se trgovina vpelje.)

Nikdo naj ne opusti poizkusa!

„JUNIPER“

zeleno francosko žganje z brinjevim ekstraktom je najboljše sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu itd.

„JUNIPER“ PRSNE KARAMELE

so edino sigurno sredstvo proti kašlju, hripavosti itd. — Dobl se v vseh lekarnah drogerijah in konzumnih trgovinah. Trgovci, zahtevajte takoj engros cene. — Glavna zaloga:

VITOMIR DOLINŠEK

Zaloga parfumerije, kozmetike, kemikalij in galanterije

CELJE, GOSPOSKA ULICA 4

PRVO DELAVSKO KOLESARSKO DRUŠTVO DIRKALNA SEKCIJA

priređi 18. t. m. v prostorih gostilne H. Senica v Studencih

PLESNO ZABAVO

s sodelovanjem železničarske godbe. — Iskreno vabimo vsa bratska delavska društva, kakor tudi učence naše plesne šole. — Začetek ob 6. uri zvečer, konec ob 2. uri zjutraj. — Vstopnina Din 5.—, za člane Din 3.—. K obilnemu obisku uljudno vabi veselični odbor.

„Dürkopp“ šivalni stroji,

bodisi za čevljarje, krojače, šivilje ali za domačo porabo, so bili in ostanejo vedno najboljše. — Posebno pa opozarjam čevljarje, da imam v zalogi levične stroje (Linksarm), najboljše kakovosti in po brezkonkurenčnih cenah, proti 10 letnemu jamstvu. — Se priporoča JUSTIN GUŠTINČIČ, trgovina in mehan. delavnica, Maribor, Tattenbachova ul. 14, nasproti Narodnega doma.

SADNO DREVJE

vseh vrst in oblik, okrasno grmovje, okrasno drevje, trajno cvetje, dalije itd.

CVETLICE

vseh vrst iz steklenjakov, kakor cyclame, azalee, cinerarije primule itd.

SEMENA

vseh vrst. cvetlična, zelenjadna, gospodarska, vrtnarsko orodje, umetna gnojila itd.

Zahtevajte ilustrirani cenik!

„VRT“ Džamonja in drugovi, dr. z o. z., največje jug. vrtnarsko podjetje Maribor, Koroščeva ulica štev. 44.

ŠTAMPILJE.

S. PETAN, Maribor, Aleksandrova c. 43, nasproti gl. kolodvora.

VELIKO ZALOGO

krasnih novosti v damskih svilenih in slamatih klobukih kakor najnovejše dunajske modele priporoča po solidnih cenah

MODISTINJA M. JAHN,

MARIBOR, STOLNA ULICA ŠT. 2.

Popravljanje točno in po najnižji ceni.

Za Jožefa darila in za god!

Za gospode: Moderne samoveznice, ovratnike, nogavice, cilir in svil. popeln srajce l. t. d. ter različno delavsko perilo.

Za dame: Moderne nogavice, klot in tisk za predpasnike, dobro blago za bluze, platno l. t. d.

V nedeljo do 1. ure popoldne in na Jožefovo cel dan odprto.

Koverkoi in drugo pomladansko suknjo ravno kar došlo! Vse po najnižji ceni samo v prvi manufakturni trgovini

A. KUMPERŠČAK,

Studenci, Aleksandrova cesta 48, blizu cerkve Sv. Jožefa.

Na zalogi galanterije in šolske potrebščine!